

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Departementspromemorian Bättre konsekvensutredningar (Ds 2022:22) Fi2022/02452

Sammanfattning

Konkurrensverket anser att det är angeläget att möjliga och förväntade effekter av regelförändringar och andra åtgärder belyses på ett ändamålsenligt sätt innan förändringarna beslutas och instämmer därför i att det behövs ett tydligare regelverk om när konsekvensutredningar ska tas fram och vilka konsekvenser som ska belysas i samband med att nya regler eller regeländringar föreslås. Konkurrensverket anser dock att behovet av konsekvensutredningar bör anses vara lika stort oavsett vem som föreslår en regelförändring, och anser därför att även förslag från Regeringskansliet bör omfattas av den nya förordningens krav.

Konkurrensverket vill också framhålla att förslag som exempelvis innebär inträdeshinder eller bristande likabehandling kan vara konkurrenshämmande även om de inte leder till några kostnader för företagen. Konkurrensverket anser därför att konsekvensutredningarna även ska innehålla en beskrivning av förslagens eller beslutets effekter av betydelse för konkurrensen mellan företag på den eller de marknader som berörs av förslaget.

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

6.1 En ny konsekvensförordning ska införas

Enligt promemorian upplevs reglerna om när en konsekvensutredning ska tas fram och vad den ska innehålla som krångliga och ibland svåra att tolka. I promemorian föreslås därför att en ny förordning om framtagande av

konsekvensutredningar ska införas. Förordningen ska gälla för kommittéer som tillkallats på grund av ett regeringsbeslut och som har ett utredningsuppdrag, för särskilda utredare och för andra förvaltningsmyndigheter under regeringen.

Konkurrensverket anser att det är angeläget att möjliga och förväntade effekter av regelförändringar och andra åtgärder belyses på ett ändamålsenligt sätt innan förändringarna beslutas. Konsekvensutredningarnas kvalitet påverkar möjligheterna för myndigheter och andra remissinstanser att bedöma förslagen och lämna välgrundade yttranden. Konkurrensverket instämmer därför i att det behövs ett tydligare regelverk om när konsekvensutredningar ska tas fram och vilka konsekvenser som ska belysas i samband med att nya regler eller regeländringar föreslås.

Konkurrensverket anser dock att behovet av konsekvensutredningar rimligen bör anses vara lika stort oavsett vem som föreslår en regelförändring, och anser därför att regleringen bör utformas så att även produkter från Regeringskansliet, t.ex. departementspromemorior, omfattas av den nya förordningens krav.

6.2.3 Förvaltningsmyndigheter ska redovisa en konsekvensutredning när de ger in förslag om regeländringar

I promemorian föreslås att förvaltningsmyndigheter under regeringen ska redovisa en konsekvensutredning när de ger in förslag till regeringen eller Regeringskansliet om att regeringen ska besluta om eller föreslå nya eller ändrade regler.

Konkurrensverket instämmer i att det är angeläget att konsekvensutredningar tas fram tidigt i processen för att minska risken för att beslut utformas på ett sätt som inte ändamålsenligt och anser därför att det är rimligt att även förvaltningsmyndigheter omfattas av tydliga krav på konsekvensutredningar när de lämnar konkreta förslag på regelförändringar. Konkurrensverket vill dock i sammanhanget framhålla vikten av att myndigheter i sina rapporter och analyser även framöver – som den föreslagna regleringen också medger – bör kunna föra fram synpunkter om att regler exempelvis har negativa eller icke avsedda effekter och därför bör ändras, utan att de därmed omfattas av krav på en konsekvensanalys.

6.3.2 Nya krav på innehållet i konsekvensutredningar ska införas

I promemorian föreslås att konsekvensutredningar ska innehålla en analys av både för- och nackdelar med olika alternativ för att uppnå förändringen och bland annat innehålla en särskild beskrivning och beräkning av förslagets eller beslutets effekter av betydelse för företags kostnader och konkurrenskraft, minskade eller ökade utsläpp eller upptag av växthusgaser och jämställdheten mellan kvinnor och män. Om dessa effekter inte kan beräknas ska detta motiveras.

Ur Konkurrensverkets perspektiv, som till stor del handlar om främja en effektiv konkurrens mellan företag och en effektiv upphandling, är det viktigt att förslagets konsekvenser för företagens kostnader och konkurrenskraft redovisas,

vilket också föreslås i promemorian. Konkurrensverket vill dock framhålla att även eventuella effekter på konkurrensen mellan företag behöver belysas. Det är konkurrensen mellan företag som skapar drivkrafter till produktutveckling, effektivisering och innovationer som i förlängningen leder till lägre kostnader och högre kvalitet för konsumenter och även för det offentliga vid offentliga upphandlingar. Förslag som exempelvis innebär inträdeshinder eller bristande likabehandling kan vara konkurrenshämmande även om de inte innebär några kostnader för företagen. Konkurrensverket anser därför att den föreslagna regleringen bör kompletteras med att konsekvensutredningarna även ska innehålla en beskrivning av förslaget eller beslutets effekter av betydelse för konkurrensen mellan företag på den eller de marknader som berörs av förslaget.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit biträdande enhetschefen Stefan Jönsson.

Yttrandet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrifter.

Rikard Jermsten

Stefan Jönsson